

JUNI 2014

Kennisgeving over het milieueffectenrapport GGG Doelpolder

© Vilda - Yves Adams

Op het grondgebied van de gemeente Beveren wordt Doelpolder ingericht als gecontroleerd gereduceerd getijdengebied (GGG). Dat is een gebied waar waardevolle natuur ontstaat onder invloed van een gereduceerd getij. Die natuurontwikkeling past in het Sigma plan en de ontwikkeling van het Antwerpse havengebied.

Heel wat voorbereidende studies zijn afgerond. Deskundigen hebben verschillende oplossingen bestudeerd om Doelpolder als GGG in te richten. Intussen is het inrichtingsplan voor het GGG Doelpolder klaar. Dat inrichtingsplan legt de contouren van het gebied vast en toont de geplande inrichting. Het inrichtingsplan werd opgemaakt in overleg met alle betrokken instanties.

Geef uw mening

Welke gevolgen heeft de geplande inrichting in het GGG Doelpolder voor mens en milieu? Dat wordt onderzocht in het milieueffectenrapport (project-MER), dat straks ter inzage wordt gelegd. Als omwonende krijg je de kans om het project-MER mee richting te geven. De kennisgevingsnota stelt de aanpak, de context en het inrichtingsplan voor en geeft aan welke milieueffecten we zullen onderzoeken. Van 19 juni tot en met 18 juli 2014 kun je die nota inkijken in je gemeente, en opmerkingen en aanvullingen insturen. In deze nieuwsbrief stellen we het inrichtingsplan voor en ontdek je hoe je kunt reageren op de kennisgevingsnota.

Dorien Verstraete, Waterwegen en Zeekanaal NV

Laura Verlaeckt, Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen

Tim Gregoir, Departement Mobiliteit en Openbare Werken

Waarover gaan het milieueffectenrapport en de kennisgevingsnota?

Het milieueffectenrapport (project-MER) beschrijft de gevolgen van de inrichting van het gebied voor mens en milieu. Maar vooraleer we starten met de opmaak van het MER, consulteren we alle omwonenden. Dat gebeurt via een kennisgevingsnota, die ter inzage wordt gelegd van de bevolking.

Wat is een MER?

Een MER beschrijft de inrichting van het projectgebied en de gevolgen ervan voor mens en milieu, zowel de positieve als negatieve. Het geeft een antwoord op vragen als: wat is het effect van de herinrichting op de bodem, de waterlopen en de biodiversiteit? Het opstellen van een MER is wettelijk verplicht om ingrijpende werken te mogen uitvoeren.

Het MER voor het GGG Doelpolder beschrijft de effecten op de mens (onder meer veiligheid en sociale aspecten), op de bodem, het grond- en oppervlaktewater, de fauna en flora, het landschap, het bouwkundige erfgoed en de archeologie.

Wat is een kennisgevingsnota?

Voordat we starten met de opmaak van het MER, wordt een kennisgevingsnota opgemaakt. Die nota schetst het doel en de context van het MER. Ze doet een voorstel voor welke milieueffecten we zullen onderzoeken en op welke manier dat zal gebeuren. **Gedurende dertig dagen – van 19 juni tot en met 18 juli 2014 – wordt de kennisgevingsnota ter inzage**

gelegd bij de gemeente Beveren. Alle actoren, doelgroepen, burgers en verenigingen kunnen opmerkingen of suggesties formuleren op de kennisgevingsnota. Bruikbare ideeën dienen om het onderzoek in het kader van het MER te verbeteren of te vervolledigen.

Wat gebeurt er met jouw opmerkingen?

De dienst Mer (Milieueffectenrapportagebeheer) van de Vlaamse overheid zet de adviezen van officiële instanties en de opmerkingen van de bevolking om tot richtlijnen. Die worden gepubliceerd op de website van de dienst Mer en van de overheid die bevoegd is voor het project. Op basis van de richtlijnen maakt het team van MER-deskundigen in opdracht van de initiatiefnemers het eigenlijke MER op. Daarna keurt de dienst Mer het rapport goed of af.

Meer info: www.mervlaanderen.be

Waar kun je de kennisgevingsnota inkijken? En wat zijn de vervolgstappen in het project? Lees het op de achterpagina van deze nieuwsbrief.

Waarom natuur in Doelpolder?

De inrichting van Doelpolder als natuur is het gevolg van verschillende projecten en beleidsbeslissingen van de Vlaamse overheid. Het gebied is een belangrijke schakel om de Europese natuurdoelen te bereiken in Vlaanderen.

Waterveiligheid en natuur in het Sigmaplan

Langs de Schelde en haar zijrivieren worden de dijken versterkt en verhoogd, en wordt een ketting van overstromingsgebieden aangelegd. Het doel: Vlaanderen beter beschermen tegen overstromingen uit de getijdenrivieren en tegelijk de waardevolle natuur in de rivieralleen herstellen. Zo kunnen de Europese natuurdoelen gehaald worden. Verschillende gebieden van het Sigmaplan hebben hun nut al ruimschoots bewezen tijdens de sinterklaasstorm in december 2013.

In het gebied Doelpolder worden waterveiligheid en natuurontwikkeling gecombineerd. De basiscontouren en de principes van die inrichting werden vastgelegd in het Meest Wenselijk Alternatief (MWeA) van het Sigmaplan (2005).

Meer info over het Sigmaplan:
www.sigmaplan.be

De ontwikkeling van het Antwerpse havengebied

De natuurontwikkeling in Doelpolder geeft ook uitvoering aan het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) 'Afbakening zeehavengebied Antwerpen'. Dat GRUP voegt Doelpolder Noord en Doelpolder Midden samen tot het getijdengebied GGG Doelpolder. Bij de aanleg van het Deurganckdok heeft het Nooddecreet (2001) tijdelijke natuurcompensaties aangeduid. Die tijdelijke compensaties wil Vlaanderen zo snel mogelijk op een definitieve en geschikte locatie realiseren. Het GGG Doelpolder speelt hierin een belangrijke rol.

Meer info over de ontwikkeling van het Antwerpse havengebied:
www.havenvandetoekomst-antwerpen.be

Samengevat: Doelpolder zal deel uitmaken van een natuurkern ten noorden van het havengebied van Antwerpen. Die natuurkern moet bijdragen tot het behalen van de Europese natuurdoelen op de Linkerscheldeoever en in het Schelde-estuarium. Ook voor de verdere ontwikkeling van de haven is het belangrijk om op korte termijn werk te maken van de natuurontwikkeling in het gebied. Rond de inrichting van het GGG Doelpolder wordt dit jaar het milieueffectenrapport opgestart. De kennisgeving is de eerste stap daarvan.

GRUP 'Afbakening zeehavengebied Antwerpen' legt bestemmingen in het havengebied vast

De Vlaamse Regering heeft vrijdag 6 juni 2014 een aangepast gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) 'Afbakening zeehavengebied Antwerpen' principieel goedgekeurd. Dat GRUP legt de grenzen vast waarbinnen de haven zich in de toekomst op een duurzame manier verder kan ontwikkelen.

Eind vorig jaar besliste de Raad van State het oorspronkelijke GRUP (van 30 april 2013) gedeeltelijk te schorsen. De Raad was van oordeel dat de realisatie van nieuwe natuur op Linkerscheldeoever, die moet voorafgaan aan verdere havenontwikkeling, onvoldoende was opgenomen in de stedenbouwkundige voorschriften. Met het aangepaste GRUP van 6 juni komt de Vlaamse Regering tegemoet aan die bezwaren. In het nieuwe GRUP worden de contouren van de haven en de bestemmingen van de verschillende gebieden uit het vorige GRUP volledig behouden. Het verschil met het vorige GRUP is dat de proactieve natuurontwikkeling voorafgaand aan de verdere havenontwikkeling nu ook juridisch werd vastgelegd en opgenomen in de stedenbouwkundige voorschriften.

Naast het aangepaste GRUP keurde de Vlaamse Regering op 6 juni ook het ont-eigeningsplan voor Doelpolder Midden goed, voor de realisatie van het gecontroleerde gereduceerde getijdengebied.

Hoe zal het GGG Doelpolder eruitzien?

Het inrichtingsplan GGG Doelpolder geeft weer hoe het gebied er in de toekomst zal uitzien. Een overzicht.

© Vilda - Yves Adams

Het GGG Doelpolder is ongeveer **300 hectare groot** en wordt begrensd door Prosperpolder Noord in het noorden en het noordwesten, het Paardenschor in het noordoosten, de kerncentrale van Doel in het oosten, de toekomstige ontwikkelingszone Saeftinghe in het zuiden en Prosperpolder Zuid in het westen.

Rond het GGG Doelpolder komen **waterkerende dijken**. Die zijn nodig om te voorkomen dat het omliggende gebied overstroomt. Sommige dijken bestaan al; andere worden aangelegd.

Door de speciale in- en uitwateringssluis in de Scheldedijk stroomt er elke dag een hoeveelheid water in en uit het gebied. Daardoor wordt het gebied onderhevig aan de getijden, met dagelijks hoge en lage waterstanden tot gevolg. Zo ontstaan spontaan slikken en schorren, die zeer belangrijk zijn voor de instandhouding van de Europese natuur.

In Doelpolder Midden zal een **geulen- en krekenselsel** tot ontwikkeling komen. Tussen de krekten ontstaan eilanden,

omringd door water. Verspreid in het gebied komen er 'vluchtplaatsen' voor eventuele grazers.

Het gebied **Doelpolder Noord** is al volledig ingericht als weidevogelgebied. Die invulling blijft behouden, al zullen regelmatige overstromingen het landschap verder boetseren. De dijk tussen Doelpolder Noord en Doelpolder Midden zal worden afgegraven. De hoofdkreek (**Brakke Kreek**) blijft behouden. Plaatselijk wordt die verbreed zodat de waterdoorstroming zeker voldoende is. Via **stuwtsjes** worden de bestaande krekten ten noorden van de Brakke Kreek ingericht als permanent water, zodat het gebied nog geschikter wordt voor weidevogels.

Ter hoogte van het Paardenschor wordt een **uitstromingsgeul** aangelegd.

De **Zoetenberm** blijft behouden wegens zijn cultuurhistorische waarde.

LEGENDE

①	Bestaande kreek - stilstaand water	Spontane ontwikkeling van slikken en schorren	Stuw
②	Bestaande hoofdkreek - Brakke Kreek	Behoud bestaand grasland	In- en uitlaatkunstwerk
③	Nieuwe geul	Hoogwatervluchtplaats	Te verruimen gracht
④	Te verbreden kreek	Broedvogeleilanden	Diensttoegang

Welke natuur komt er in het GGG Doelpolder?

In het GGG Doelpolder zal getijdennatuur ontstaan.

Dat is waardevolle natuur die internationale bescherming geniet.

Wat is getijdennatuur?

Tweemaal per dag, op het ritme van de getijden, zal er water in en uit het gebied stromen. Zo ontstaat er getijdennatuur met slikken en schorren. Getijdengebieden zijn heel divers. Zeker die van de Schelde: er is de cyclus van eb en vloed, de overgang van zoet naar zout water en het samenspel tussen water, zand en slib. Onder invloed van de getijden ontstaat een netwerk van slikken en platen, schorren, geulen en kreen. Elk van die biotopen heeft zijn eigen typische bewoners. Het GGG Doelpolder zal evolueren tot een broed- en foerageer-gebied voor allerlei vogels en een rust- en kraamkamer-gebied voor vissen.

Slikken

Slikken zijn de lageregelegen delen van de oever, die bij elke vloed overspoeld worden. In die overvloed van water kunnen bijna geen planten groeien. Wel krioelt het er van de wormen, krabben en kreeftjes, het voedsel voor allerlei watervogels en vissen.

Schorren

Bij elk getij laat het terugtrekkende water een laagje slib achter in de slikken, dat op bepaalde plaatsen begint op te hopen. Als die opgeslibde delen boven de gemiddelde hoogwaterlijn uitsteken, spreken we van schorren. Die plekken overstromen alleen bij springtij, ongeveer tweemaal per maand. Hier groeien planten die een overstroming goed kunnen verdragen.

De Europese natuurdoelen

Bepaalde gebieden in Europa hebben een bijzondere status gekregen wegens de unieke plant- en diersoorten die er leven. Rond de Schelde komen verschillende van die beschermde gebieden voor; het havengebied van Antwerpen is er een van. Om het voortbestaan van de typische Europese planten en dieren te verzekeren heeft Europa specifieke richtlijnen opgesteld: de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Alle lidstaten zijn verplicht om speciale beschermingszones aan te duiden die samen een netwerk van beschermde gebieden vormen. Dat netwerk is ook gekend als Natura 2000.

In de loop van de jaren ging langs de Schelde en haar zijrivieren heel wat waardevolle natuur verloren. Voor heel het Scheldegebied werden Europese natuurdoelen geformuleerd, zowel voor soorten als voor leefgebieden (habitats). Zo moet het GGG Doelpolder geschikt zijn als leefgebied voor vogels en als kraamkamer voor bepaalde vissoorten. Vlaanderen treft maatregelen om die beschermde leefplekken en soorten alle ontwikkelingskansen te geven.

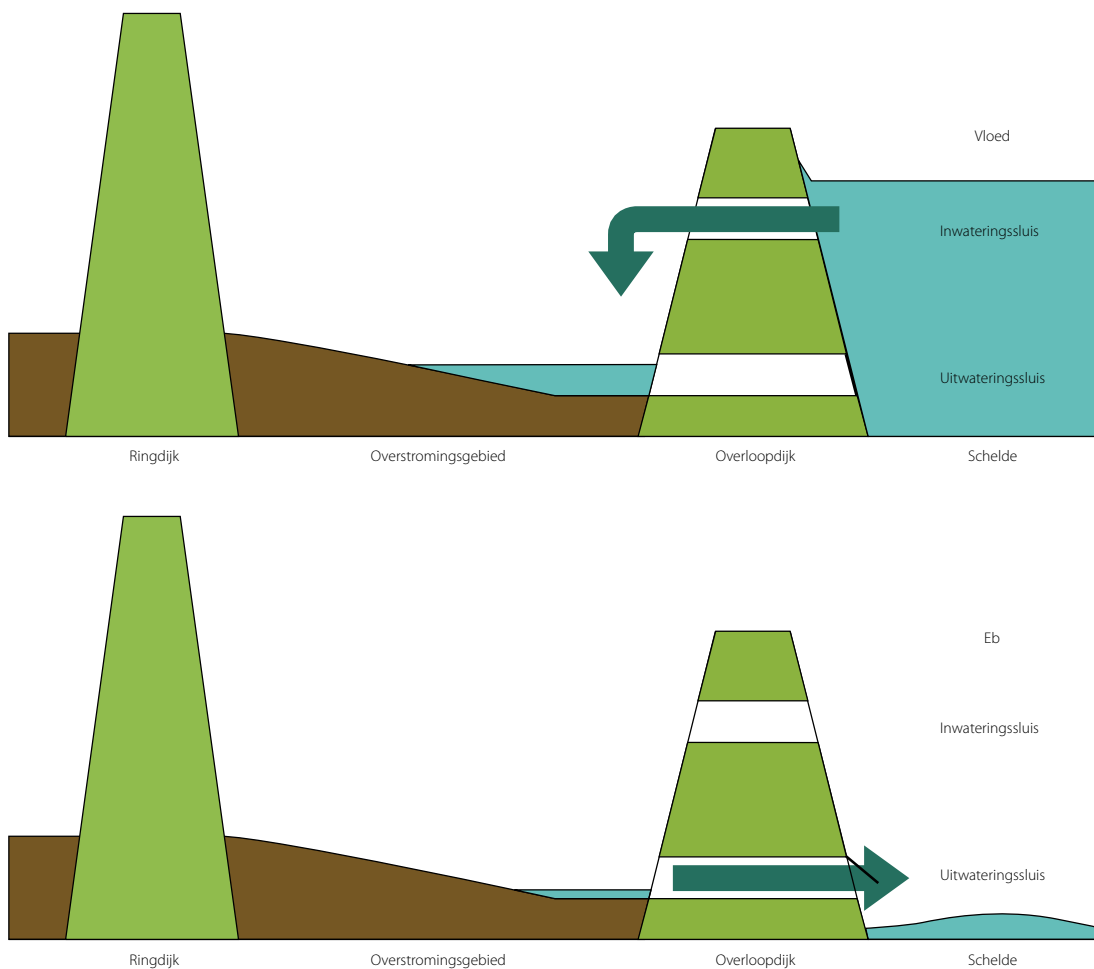
© Vilda - Yves Adams

Wat is een gecontroleerd gereduceerd getijdengebied of GGG?

In Doelpolder wordt getijdennatuur hersteld door een specifiek concept voor waterbeheer: het gecontroleerde gereduceerde getijdengebied (GGG). Twee keer per dag stroomt een hoeveelheid Scheldewater door een speciale sluis in en uit het gebied. Die gedempte getijdenwerking is ideaal om getijdennatuur te ontwikkelen. De sluis wordt zo aangestuurd dat slikken en schorren goed tot ontwikkeling komen. Zo ontstaan nieuwe rustplekken voor broedvogels.

Hoe werkt het?

Bij vloed treedt het GGG in werking. Door de inwateringssluis stroomt een beperkte hoeveelheid Scheldewater het gebied binnen. Zo reduceren we het getij en bootsen we de natuurlijke werking van een getijdenrivier na. Het gebied wordt als het ware een onderdeel van het Schelde-ecosysteem. Bij eb stroomt het water terug naar de rivier via de uitwateringssluis.

De kennisgeving praktisch

De kennisgevingsnota ligt ter inzage van 19 juni tot en met 18 juli 2014 bij de gemeente Beveren:
Milieudienst Beveren
Gravendreef 5A
9120 Beveren

Hoe dien ik een reactie in?

Dat kan op twee manieren:

- Je vraagt het inspraakformulier aan bij je gemeentebestuur. Het ingevulde formulier bezorg je aan het gemeentebestuur. Dat bundelt de reacties en bezorgt ze aan de dienst Mer.
- Je downloadt het inspraakformulier via www.mervlaanderen.be en dient het zelf in bij de dienst Mer: Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel, www.mervlaanderen.be of je mailt het naar mer@vlaanderen.be.

Volgende stappen en planning

Vooraleer de werken aan het GGG Doelpolder kunnen starten, moeten er nog verschillende procedurestappen doorlopen worden:

- opmaak vergunningen
- onteigeningsprocedure
- milieuhygiënische bodemonderzoeken
- archeologisch vooronderzoek
- opmaak technisch ontwerp en aanbestedingsprocedure
- uitvoering van de werken

De werken starten ten vroegste in 2016 en zullen ongeveer twee jaar duren.

Sigmaplan
Ontmoet de Schelde

Vlaamse overheid

Verantwoordelijke uitgever:

Jan Hemelaer
Procesmanager OHA
Koning Albert II-laan 20 bus 2
1000 Brussel

Realisatie:

Pantarein

Drukwerk:

Vlaamse overheid

